

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ шъолъыртфым

1923-рэ ильсым
Гъэтхалэм
Къыщегъэжъагъэу къыдэкъы

№ 149 (21638)

2018-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ШЫШХЪЭГҮМ и 25-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Къыхатыутыгъэхэр ыкъи
нэмъыкъ қэбэрхэр
тисайт ижүүлтээтийн

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеир къэральгъом иапэрэ шъолъыртфымэ ахэхъагъ

2018-рэ ильсым шышхъэгүм и 21-м Адыгэ Республикэм мэз къыдэгъэкъыжынымкэ и Союз Урысыем икластерхэмрэ итехнопаркхэмрэ ӏэпьиэгъу афэхъурэ организациехэм я Ассоциацье хагъэхъагъ. Адыгэ Республикэм мэз къыдэгъэкъыжынымкэ кластер щызэхэщэгъэнэм тегъэпсихъэгъэ организациеу ар щитыщт.

Урысыем иапэрэ шъолъыри-
тфэу аш фэдэ кластер зыщы-
зэхашштхэм Адыгеир ахэхъагъ.

Пшъэрыль шъхъаэу организа-
цием иштхэр: мэз къыдэгъэ-
къыжынымкэ методическэ,
зэхэщэн, ушэтын, къэбар ӏэ-
пьиэгъур ятыгъэнэр.

Адыгэ Республикэм ипред-
приятиехэу мы лъэнъыкъом еп-
хыгъэхэр кластерым хэлажъэхэ
зыхъукъэ, промышленнэ продук-
цииу къыдагъэкъырэм тырагъэ-
къуадэрэм изы Iахъ къафальэ-
гъужыным иамал ялэшт.

Гүшүээ пае, Ioф зышэштхэр
рагъэджэнхэм, машинэхэмрэ

Къыблэ феде-
ральнэ шъо-
лъырымкэ
Адыгэ Респуб-
ликэр анахъ
мэзъыбэ зэрт
чыпшэу алтытэ
– процент 36,7-
рэ ахэм аубыты.

оборудованиемэ къыззэклигъэ-
хъанхэм, чыфэу аштэрэм техъо-
рэ процентхэр тыжыгъэнхэм,
производственнэ унэхэр шы-
гъэнхэм ыкъи зэтгээпсихъэгъэн-
хэм апэуягъахъэхэрэм язы Iахъ
къалякъэхъажыщт.

Адыгэ Республикэм и Лыши-
хъэу Къумпыйл Мурат Адыгэ

Республикэм имэз къыдэгъэ-
къыжын ылашхъэ къыщигъеу-

цуғъэ пшъэрыль шъхъаэр —

республикэм чыпшэу ыубытырэм

мэзым икъекъуапхэхэр зэкээ

переработкэ шыгъэнхэм иси-

стэмэ щызэхэщэгъэнэр ыкъи

зэтемгъечыгъэу ращырэм

гъунэ фэшыгъэнэр — зэшхохы-

гъэхъагъ.

Адыгэ Республикэм эконо-

микэ хэхъоныгъэмкэ ыкъи са-

тыумкэ и Министерствэ къы-

зэрэштауагъэмкэ, Урысые

Федерацием ибюджет ахъщэу

ихъэрэм хэхъоныр зэпхъгъэхэм

ашыщ бэджэнд зэфыщтыкъэхэр

шыиэ зэрэхъугъэхэмрэ пхъэм

ильтэхъазырын къыкъэкорэ бэ-

джэндипкээр аш зэрэлхээр

рэмрэ. Урысые Федерацием

изэхъубытгээ бюджет 2017-рэ

ильэсэм ахъщэу къихъагъэр

2014-рэ ильэсэм елтыгъэмэ,

процент 55,2-кэ нахьыб. Ады-

геир Урысыем и Къыблэ иапэрэ

шъолъырымкэ, Темир Кавказ

къыдагъэкъырэм иштэагъэкъэ
Адыгэ Республикэм нэмъыкъ
чыпшэхэм алэкигъахъэрэр хэп-

шыкъиэу нахьыбэ хъущт.

Къыблэ федеральнэ шъолъы-
рымкэ Адыгэ Республикэр анахъ
мэзъыбэ зэрт чыпшэу

алтытэ – процент 36,7-рэ ахэм

аубыты.

Адыгэим мэзхэмкэ и Гъэло-
рышлапэ къызэрэштагъэмкэ, ре-
спубликэм имэз гектар мин 240-м

пхъэр къашагъэхъазыры.

Нахьыбэрэмкэ агъэфедэхэрэр

чыгаер, тфэир, псэир, клаир,

ланчъэр ыкъи нэмъыкъхэр.

Урысые Федерацием ибюд-

жет системэ ильэнъыкъо пстэу-

ми мэз фондым игъэфедэн

къыкъэкорэ ахъщэу арххэрэм-

кэ Адыгэ Республикэм ятлонэрэ

чыпшэр Къыблэ федеральнэ

шъолъырымкэ, Темир Кавказ

федеральнэ шъолъырымкэ
еубыты. Мышкъы Краснодар
краир ары нылэп ыпэ итыр, аш
имэхэм чыпшэу аубытырэр

Адыгэим зэрэпсау ыубытырэм

фэдиз.

Адыгэ Республикэм эконо-

микэ хэхъоныгъэмкэ ыкъи са-

тыумкэ и Министерствэ къы-

зэрэштауагъэмкэ, Урысые

Федерацием ибюджет ахъщэу

ихъэрэм хэхъоныр зэпхъгъэхэм

ашыщ бэджэнд зэфыщтыкъэхэр

шыиэ зэрэхъугъэхэмрэ пхъэм

ильтэхъазырын къыкъэкорэ бэ-

джэндипкээр аш зэрэлхээр

рэмрэ. Урысые Федерацием

изэхъубытгээ бюджет 2017-рэ

ильэсэм ахъщэу къихъагъэр

2014-рэ ильэсэм елтыгъэмэ,

процент 55,2-кэ нахьыб. Ады-

геир Урысыем и Къыблэ иапэрэ

шъолъырымкэ, Темир Кавказ

пхъэхэм атетэу мэзым ибайны-
гъэхэр сертификаце шыгъэн-
хэмкэ. Адыгэ Республикэм

иэкономикэ изы Iахъ гъэнэфа-

гъэу Ѣытхэм ашыщ мэз отрас-

лэр ыкъи специалистхэм зэр-

лэлтиэрэмкэ, нэмъыкъхэм янэко-

куунымки зы амалэу ар щит.

— **Пшъэрыльэу Ѣытхэм**

ээшилжээгъэнхэр, — къыщауагъ

Адыгэ Республикэм эко-

номикэ хэхъоныгъэмкэ ыкъи сатыумкэ и Мини-

стерствэ.

Мэз промышленнэ кластерым

производствэм иотраслевой

предприятиехэр зэрихыщтых.

Нафэу зэрэштымкэ, ре-

спубликэм шогъэ ин къэзытын

зылъэкишт отраслевой пред-

приятиехэр Ioф щашэ, а лъэ-

ныкъомкэ сэнххат гъэнэфагъэ-

хэр зыщарагъэгъотхэрэ учреж-

денихэри Ѣылэх.

(Икъэух я 2-рэ н. ит).

Адыгэир къэралыгъом иапэрэ шъольыритфымэ ахэхъагъ

(Икзух).

Ашт ельтыгъэу Адыгэ Республикаем экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкчи сатыумкэ и Министерствэ республикэм стратегическе планированиекэ документхэр зэхигъэуцох зэхъум кластер eklonlakэр кыдильтыгъэ, 2025-рэ ильэсийн нэс Урысые Федерацием хэхъоныгъэу ышыщтым и Стратегие ипроект хагъэхъанхэм пае предложение гъэнэфагъэхэр хабзэм ифедеральнэ къулукъухэм ашт афигъэхъыгъэх.

Стратегиет ипроект къызэрэшчилтигъэрэмкэ, Адыгэ Республикаем шуугаагъэ къэзныцщт экономическе специ-

ализациемкэ анахь мэхъанэ зиэххэй къыхагъэшчигъэхэр тхылтыгъэмрэ тхылтыгъэмрэ хэшыкыгъэ пкыгъохэмрэ ыкчи мебелыр къыдэгъэкыгъэнхэр ары. 2030-рэ ильэсийн нэс республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ и Стратегие ипроект къыщыдэлтыгъэ мебелым, паркетым якыдэгъэкынкэ мэз промышленнэ кластер зэхщэгъэнхэр, — къыщыхагъэшчигъэ мы министерствэм.

Непэкэ кластерхэм язэхэшэн анахь шогъэ ин зиэххэй кыдильтыгъэхэр къэралыгъом мыльку Іэпилэгъу къытыныр, пстэуми агуу предприятиехэр техникэмкэ зэтэгъэпсихъэгъэнхэм пэлхъаштимкэ субсидиехэр къаэкигъэхъанхэр ары.

Проектхэм ягъэцэкIэн

Архитектурэм ыкчи къэлэгъэпсынным яофигохэм афэгъэзэгъэ Советэу республикэм щизэхащагъэм изэхэсигъоу щылагъэм тхъамэтагъор щизэрихъагъ Адыгэ Республикаем ивице-премьерэу Сапый Вячеслав. Республикаем имуниципальнэ образованиехэм ащашиынэу агъэнэфэрэ псэуальэхэм япроектхэм къэзэрэугъоигъэхэр атегущыагъэх, ашкэ пшьэрыль шхъяаэу къэуцуухэрэр агъэнэфагъэх.

Апэрэ яофигохуу зэхэсигъом къылаатыгъэр къуаджэу Кощхаблэ щашынэу раахъухъэрэ мэштым ипроект ары. Проектнэ-псэөлэш компаниене «Инжстрой» зыфиорэм ипащч Шумэфэ Инвер къызэриуагъэмкэ, галерее зыхэтишт мэштыр къатитлоу зэтэтишт, зэкіэмкэ ашт квадратнэ метрэ 5331-рэ ильтишт, ежь псэуальэр зытырашыхъаштыр квадратнэ метрэ 986-рэ мэхъу. Мэштыр Кощхаблэ игупчэ щашынэу агъэнафа. Ар архитектурнэ шапхъэхэм адештэ, чылэр къыгъэдэхшт. Комиссием хэтхэр мы

проектым хэплъагъэх ыкчи ашт дырагъэштагъ.

ВЛКСМ-р зызэхащагъэр ильэсийн 100 зэрхүүрэм фэгъэхыгъэ саугээт Мыеекъуапэ щышигъэзэмийн ипроект зэхэсигъом щытегүүгъилагъэх. Къызэралуагъэмкэ, тикъэлэ шхъяаэу иурамэу Зюзиним ыцэ зыхырэм ашт щагъэлтишт. Мыш зэхъокынгъэ мынхэр фэшыгъэнхэ фауу комиссием хэтхэм алтыгъэх ыкчи ар къыдыхэлтыгъэу аштагъ.

Тэххутэмийнэ районым ипоселкэу Яблоновскэм пхырыкырэ гъогухэм псэольэ зэфэшхъафхэр алушыхъэгъэнхэм-

кэ къагъэхъазырыгъэ проектхэм къатегущыагъэ мы къэлэ псэуплэм иадминистрации ипащчигудзэу Лынгужуу Заур. Ау ахэм ашыщхэр шапхъэхэм, псэуплэм иархитектурнэ тепльэ адимыштэхэу комиссием хэтхэм алтыгъэх ыкчи щагъэзьягъэх.

АР-м и Лынгужуу Къумпил Муратмы яофигохуу изэшшохын, муниципальнэ образованиехэм ащашиынэу агъэнэфэрэ псэуальэхэр архитектурнэ шэппхэ зъэнэфагъэхэм адиштэнхэм мэхъаншхо зэраритырэр республикэм ивице-премьер къыуагъ.

— Проектэу щыгъэхэр непэрэ шапхъэхэм адиштэнхэ, ахэр зыщаагъэцэкхэрэ псэуплэхэр агъэкээрэхэнхэ ыкчи къагъэдэхэнхэ фае. Джааш фэдэу инфраструктурэм хэхъоныгъэхэр ышынхэм пэрынхуу фэхъухэ хууштэп. Анахьэу ар зыфэгъэхыгъээр Тэххутэмийнэ районныр ары, — къыуагъ Сапый Вячеслав.

Зэхэсигъом хэлэжагъэхэр нэмыхи яофигохуу ахэпльагъэх, тапэкэ анахьэу анаэ зытырагъэтишт лъенынхээр агъэнэфагъэх, унашъохэр ашыгъэх.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Апэрэ классым зыфтэгъэхъазыры...

Уахътэр зэрэкIORЭР къэтымышэу зэтэнэкы. Мары гъэмэфэ мэзищыри ыклем фэкIуагъ, ильэс еджэгъури къэблэгъагъ.

Ашт зэрэшырагъэдэжштэхэ тхылхэр къыратыштых, ау тетрадыхэр ны-тыхэм ашфыгъэх. Ахэм сомэ 650-рэ атефагъ. Еджаплэм зэрэклюшт шуашэу агъэнэфагъэм сомэ мини 2 пэлхъагъ. Мыш хэхъэх гъончэджымрэ ныбэльэ цыкlyумрэ. Klakori игъусэ зыхъукэ, сомэ минишрэ ныкьорэ атефэ. Джэнэ фыжыр сомэ минкэ бэдзэрэм къыщащэфыгъ. Джэншиш шъэожыем къыфаштагъ. Физкультурэ зэришышт шуашэмрэ ашт игъусэшт цуакъэмрэ сомэ 1300-рэ атефагъ.

Еджаплэм щицкыIэгъэшт пкыгъохэр, тетрадыхэр, къэлэмийр, тхъэпэ зэмьшьогъухэр, дневникир, линейкэр, нэмыхи цыкly-шьокуухэм сомэ 1500-рэ атефагъ. Портфельхэм ауасэ зэфэшхъаф: сомэ 1500-м къыщэгъэжагъэу мини 4-м ехъу. Рустам ар сомэ 3500-кэ къыфащэфыгъ.

Мыеекъопэ бэдзэршыгъэм юф щызышээрэ бзыльфыгъэм къызэриуагъэмкэ, къэлэцкыкүр зычэхъащт еджаплэм ишыкыIэгъэштхэр тхыгъэу къыретых. Ашт ельтыгъэу ны-тыхэм мэшфафэх. Рустам ишысэкэ апэрэ классым klop къэлэдэжаклом игъэхъазырын ахьшэу пэлхъаштэр къызытлытэжкы, гуртымкэ сомэ мин 12 фэдизэу къекы. Къыхэдгэхъожын, йонгъом и 1-м къэгъэгэе йэрамэу еджаплэм ыхыщтым гуртымкэ сомэ мин ыуас.

Уасэхэм ильэс къэс ахэхъо. БлэкIыгъэ ильэсийн егъэпшагъэмэ, мыгъэ хэвшыкыIэу ахэм зыкъаатыгъ. Унагъом еджаплэм къонэу сабынтилү е нахыбэ исы зыхъукэ, ны-тыхэм сид фэдэ хэкыгъла къагъотын фаер. Шыгъукэ, сабын насыпым икъэкlyапл, ау ар тэрээзү пыгыныр, ишыкагъэхэр зэкэ икъу фэдизэу ебгъэгъотзэ къэбгъэтэджэныр йашлэхэп.

Къэлэцкыкүхэм загъэпсэфыгъэу, еджаплэм фэчэфхэу къоштхэм, ны-тыхэм йонгъом и 1-м ехъулэу яофигохуу зэшшуахын фаер маклэп. Джырэ уахътэм сабын еджаплэм фэбгэхъазырын йашлэхэп, щыгынхэм, тхылхэм ауасэ ильэс къэс къахэхъо. Апэрэу еджаплэм ипчъэхэр зээлзыхыштым иухъазырын гуртымкэ ахьшэу пэлхъаштэр зэдгъашэштэ штойгъоу тыкIеупчыагъ. Ашкэ йашлэгъу къытфэхъуугъ мы ильэсийн апэрэу еджаплэм чэхъашт Гъонжэжыкъо Рустамрэ янэу Нэфсэтрэ. Рустам Мыеекъуапэ дэт гурйт еджаплэм N 2-м къошт.

Романова Светлана Николай ыпхъур

Къалэу Мыекъуапэ зы мандат зиэ ихэдзыпэ коу N 9-мкэ Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкэ канидат

2000-рэ ильэсым мэзаем къыщетхъягъэу 2003-рэ ильэсым шышхъэум нэс пшъэдэкъыжъэу ыхырэмкэ гъунепкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Адыгэнефтегазым» бухгалтер шъхъялэу сыйылэжъагь. 2004-рэ ильэсым йоныгъом къыщыублагъэу 2007-рэ ильэсым щылэ мазэм нэс шъхъеихъгъэ обществэу «Мобильная связь» зыфиорэм бухгалтер шъхъялэу юф щысшагь. 2007-рэ ильэсым гъэтхапэм къыщыублагъэу непэ къызэнэгъэйм пшъэдэкъыжъэу ыхырэмкэ гъунепкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Монтажым» сирбухгалтер шъхъялэу.

Партиеу «Единэ Россиим» сыхэт.

Къо закъо си – къэралыгъо псыольшынымкэ Москва дэт университетын истудент.

Хэдзынхэм сахэлэжъэнэу сыйыкыфаер сиреспубликэрэ сикъэлэ гупсэу Мыекъуапэрэ янеушрэ мафэ зыфэдэштымкэ пшъэдэкъыжъэ зэрэсхъярэр зэхэсшыкышь ары.

Сисэнхъяткэ – сыэкономист, пчагъэхэм, къебар гъэнэфагъэхэм юф адьсилэу сесагь.

Демагогием дезыгъаштэхэрэм сащыцэп. Сымыгъэцкэштхэмкэ цыифхэр згъэргүхъэх, сиоф къикынам пае гущын нэпцихэр стыхэу сыйтэп. Юфшэннымкэ

опытышко си ыкын сишэнэгын сикъулаиньни депутат юфшэнным нахь шлогоэ ин къытэу зэрэшыгъэфедэштхэмкэ шуцэгъегү.

Хэдзынхэм сащытеклоным къикырэр цыифхэм, сиупсэ Адыгэим щыпсэухэрэм шуцагъэ къафэсхъынам иамал сиэ хуныр ары.

Зэклеми тинэрилъэгъу мы аужырэ ильэсхэм тикъэлэ шъхъялэ зэрээхъокыгъэр, партиеу «Единэ Россиим» ипроектхэм язшохын анаэ зэрэтигъэтигъэм бэкэл ар елтыгъэ. Ау къалэм джыри зэшомыхыгъэ юфыгъою илэр маклэп. Чыпхэм язштэгээсхъхан льыдгээкотэн фе: автомобиль гъогхэр дгэцэгжэхъынхэм, щагухэр ыкын гъэсэфыгъэ чыпхэм зэтедгээсхъханхэм тадэмылажэх хууцтэп. Джаш фэдэу къалэм нахь шхъонтэрымэ тырихынам пае чыгхэр, къэгъагъэхэр нахьыбэу дгээтэйсхъханхэм фе. Тиреспубликэ тикъалэ щыпсэухэрэр зэрэригушкорэр къыхэшшу, цыфхэу къаклохэрэм итеплэ гъэнэфагъэкэ къашшэхъэ, уахтэм диштэу Ѣытын фе.

Цыифхэм яшылакэ зыкъемигъэтигъэ хууцтэп. Аш пае социалнэ инфраструктурэм хэхъоньгъэ егъешыгъэн фе. Къелэцкылку ыгыпхэм, еджа-

пхъэхэр нахьыбэу дгээпсынхэ фе, тикъэлэцкылхэм гъэсэнгъэ тэрэз зэрдгээгъэтигъэм зэклеми тадэмылажэх хууцтэп.

Ныбжыкхэм сэнэхъатымкэ, творчествэмкэ, обществэм чыпхэм гъэнэфагъэ щагъотынмкэ амалхэр ялэхэр щагъэфедэнхэм, тиреспубликэ джыри нахь хэхъоньгъэ ин ышынам фэлжээнхэм фе.

Джыре уахтэм диштэрэ спорт псыольшэхэр къыткэхъэхъэрэ ныбжыкхэм нахьыбэу ямгъэтигъэтигъэм, псауньгъэ пытэ ялэу къэтэджынхэм учынгүүн плъектигъаштэп.

Анахь гүхэль инэу сиэхэм ашыц медицинэм ыльэнькьюкэ цыифхэм яфёло-фашлэхэр нахьышоу зэшшохыгъэнхэм синаалэ тезгэтигъаштэп. Непэ Мыекъуапэ республикэ диагностическэ гупчэшко щашы. Ильэсэу икыгъэм поликлиникэу N 1-м иунахэлэ атупшыг. Медицинэ ылтыгъэ дэгүү цыифхэм ягъэгъотыгъэнам епхыгъэ юфшэнныр лыгъэтигъаштэп. Адыгэ Республикаем ыкын аш икъэлэ шъхъялэу Мыекъуапэ яфедэ зыхэль юфшэнныр гуутынгъэ фысиэу, пшъэдэкъягъэхэх схырэр икъоу зэхэсшыкызэ згъэцкэштэп.

1967-рэ ильэсым гъэтхапэм и 18-м Мыекъуапэ сыйыцыщыгъу. 1985-рэ ильэсым деревообрабатывающэ промышленностымкэ Мыекъопэ техникумыр къэсэхуяхъгъ, сэнэхъатэу «Целлюлоз-хъылыгъ» ыкын деревообрабатывающэ промышленностым ипредприятихэм япланирование» зыфиорэр зээгъэгъотыгъ. 1985-рэ ильэсым къыщетхъягъэу 1990-рэ ильэсым нэс Урицкэм ыцлэхэр щыт производственэ мебелышл объединение Ростов дэтим юф щысшагь. 1994-рэ ильэсым народнэ хъызмэтымкэ институтэу Ростов дэтим къэсэхуяхъгъ, экономист сэнэхъатыр зээгъэгъотыгъ.

1990-рэ ильэсым чъэпьюгъум къыщетхъягъэу 2000-рэ ильэсым мэзаем нэс трестэу «Адыгэоблгазым» юф щысшагь, бухгалтер шъхъялэу сыйгодзагь.

Пасэу къыхэгъэшыгъэнхэм мэхъянэ иI

Зыныбжь имыкъуугъэхэм юфыгъохэм ыкын яфитынгъэхэр къэухумэгъэнхэм афэгъэзэгъэ республикэ комиссием зичээзыу зэхэсэгъо илагь. Ар зэрищагь гъэсэнгъэмрэкэ министрэу Клэрэшэ Анзаур. Юфтыхъабзэм хэлэжъагъэх хэбзэухумэкю къулыкъухэм ялтыклохэр.

Юфыгъо шъхъялэу зытегущыагъэхэм ашыц къелэцкылхэм ыкын унагхохэу социалнэ ѡнинго чыпхэм итхэр пасэу къыхэгъэшыгъэнхэр, пшъорыгъэш юфшэнхэр ахэм адьзехъэгъэнхэр. Мыщ игъэкотыгъэу къытегуущыагь Адыгэ Республикаем хэгъэгу клоц юфхэмкэ и Министерстве рэхъатныгъэр къэухумэгъэнхэмкэ полицием ипащэ игудзэу Андрей Федосеевыр.

Аш къызэриуагъэмкэ, тэзхэлэ ильэсым зыныбжь имыкъуугъэхэм бзэдэшшагъэхэр зэрахъэхэм, наркотикхэм ашыухумэгъэнхэмкэ, ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахтэ шуагъэ къытегу зэхэшшагъэхэмкэ зынхъягъэхэр охтэ гъэнэфагъэкэ зыщаигъхэрэм итэхъо 50-мэ арагъэхыгъ.

Андрей Федосеевым къызэрэхийгъэшыгъэмкэ, мы уахтэм хэгъэгу клоц юфхэмкэ организхэм якулыкъушхэм зыныбжь имыкъуугъи 192-мэ ыкын ахэр зыпухэрэ ны-ты нэбгыри 110-мэ пшъорыгъэш юфшэнхэр адьзэрхъэх, психологхэр ялтыгъэгъу гущыгъэ афэхъух, зыщылэхъэрэр къалпхъяхъэх.

— Мы ильэсым имэзи 7 зыныбжь имыкъуугъэ нэбгыре 98-рэ ыкын ахэр зыпухэрэ ны-

ты 41-рэ учтэйм хагъэуцаагъэх, — къыуагь А. Федосеевым.

— Ахэм зэрахъэгъэ администривнэ хэбзэукъоныгъэ 1141-рэ агъэунэфыгъ. Зыныбжь имыкъуугъэхэр бзэдэшшагъэ зезыхъягъэхэр охтэ гъэнэфагъэкэ зыщаигъхэрэм итэхъо 31-рэ члэс.

Республикэ ашыц гумэкыгъоу къыщууцурэр зыныбжь имыкъуугъэ къелэцкылхэм зи зылымылэхэрэ чэшчирэ гъогхэм атэхэр къэубытгъэнхэр ыкын ахэр зиехэр гъэунэфагъэнхэр ары. Мы юфыгъэ фэгъэзэгъэ пстэуми алэ зэклемдэгъэу рейдхэр зэхашэнхэ фе.

Ятлонэрэ юфыгъоу зэхэсэгъо зыщыхэлэхъэрэхэр сабий ибэхэм ыкын ифэпэ къин ифэгъэ къелэцкылхэм ыкын сабий ибэхэм ыкын чыпхэм къин ифэгъэ.

Къелэцкылхэм ызээлэ учрежденихэм къазэрашялэзагъэхэр ыкын ахэм диспансериэзие зэраагагъэлэхъэр ары. Мыщ къытегущыагь АР-м псауньгъэр къэухумэгъэнхэмкэ иминистрэ игуадзэу Емтэйль Оксанэ. Аш къызэриуагъэмкэ, 2018-рэ ильэсым процент 95-м клахъэу, къелэцкыл 346-м, япсауньгъэ изытэ аупльэхъэр.

Клэрэхэм къызэрашэлэгъэуагъэмкэ, аупльэхъэр къелэцкылхэм уз зэфэшхъаф 732-рэ къахагъэшчигъ, аш елтыгъэу куп-купзу агоощы, яшыкэлээз ызэн юфтыхъабзэхэр афагъэнэфагъэх. Чыпхэм къин ифэгъэ къелэцкылхэм ыкын сабий ибэхэм зипсауньгъэ аупльэхъэрэхэм сээ

къатныгъэ зиэу ахэтэр нэбгыри 155-рэ. Къелэцкылхэм япсауньгъэ зыпхь игъэцожыгъэнхэмкэ юфтыхъабзэхэр икъу фэдизэу зэшшуахыгъэх.

Зэхэсэгъом нэмык юфыгъохэм щахэлэхъэрэх. Клэрхэм министерствэхэм ыкын комитет зэфэшхъафхэм ялтыклохэу комиссием хэтхэм Клэрэшэ Анзаур къафигъэптигъэ шъхъадж зыфгъэзэгъэ лъэнькьюхэмкэ япшьэрэлхэр агъэцкэлэнхэу. Анахьэу анаэ зытыгъэтигъэ фэ юфыгъохэр къагъэнэфагъэх. Комиссием унашьюо ышыгъэм ипроект зэхэсэгъом щаштагь. **ИШЫНЭ Сусан.**

Сурэтэр Ишынинэ Аслъян тырихыгъ.

Шуагъэ къытэу загъэпсэфыгъ

Гъемафэри, кілэеджаклохэм языгъэпсэфыгъо мафэхэри ыклем фэклох. Кілэцыклюхэм чыпэ зэфэшхъафхэм защагъэпсэфыгъ, яухыти гъашэгъонэу зэрагъэклоштым пылтыгъэх.

Гъэмэфэ реным зэпымьюю іоф зышлахъэхэм Гавердовскэм дэт тхыльеджаплэу N10-р ашыц. Кілэеджаклохэм шэнгъэ зыхахын, тичыопс къаухумэним, тарихыр дэгъо ашэним фэлорышээрэ іофтхъабзэхэр бэу афызэхашаагъэх. Ахэм къатедгэгүшүйагъ тхыльеджаплэм илофышэу Наталья Алексеевар.

— Лъэхъанэу тызхэтим шэнгъэ ыкли шыкы зэфэшхъафхэр нэбгырэ пэпчъ іеклэлъинхэ фае, — къелуватэ аш.

— Анахь къызэрыклохэр — тхэнэир, еджэнэир, радиом ыкли телевизорым тызэрэдэзеклошт шыклюхэр, гъогурыклоным ишапхъэхэр зэрэдгэцэкілэхэр кілэцыклюхэм ашленху щит. Мы къэтпчигъэхэм зэу ашыц библиографилем епхыгъэ шэнгъэхэри зэрэлткілэлъинхэ фаер. Аш фэгъэхыгъэ іофтхъабзэ бэмышишэу редгэлклюкыгъ.

«Каталогым къэбар къызэрэхбэгтэшт шыклюхэр» зыфиорэ зэдэгүшүэгъур кілэеджаклохэм

лохэм афызэхашаагъ. Тхыльым идунай хышком фэдэу мэуальэ, аш уицкылагъэр къызэхбэгтэшт шыклюхэм къафалотагъ. Ашкілэшүшур, «ныбджэгъушур» каталогыгъар аш.

Тхыльеджаплэм якаталогхэр тлоу зэтэфыгъэх — хырыфхэмкэ гъэпсыгъэр ыкли систематическэр. Иофтхъабзээр зыщыклюхэ мафэм анахьэу хырыф каталогым ныбжыклюхэм нэуасэ фашыгъэх, аш зэ

рэбгээфедэштим щагъэгъозагъэх.

«Библиотекары тхыльеджаклом иныбджэгъушур» зэралорэм пстэумы тышыгъуаз. Аш узупчырэм, зэкіэри къыбгурегъяло. Аш нахь гъашэгъоныж ныбжыклюхэм ашыхуугъэр зыфэхэ тхыльым ежъ-ежырэу лыяхуунху зэрэзэргэшүйагъэр аш. Кілэеджаклохэр ягуалуу іофтхъабзээм хэлжэхагъэх.

Гавердовскэ тхыльеджаплэм зызэхашэгъэр іофтхъабзэхэм

ашыцшэу джыри зы игууль къэтшын. Ар джэгүкэ шыклюхэм итэв агъэхъазырыгъэ «Братя наши менши» зыфиорэр аш. Сабыир ицыклюхэм къыщегъэжагъэу псэушхъэхэр шу ыльэгъухэу бгъэсэн фае. Аш даклоу, ахэм язеклюхэм-шыклюхэм, щынагъо къэзытихъэрэри дебгъашэхээз.

Мы мафэм щыгэгъэ іофтхъабзээр зэнэкъокуу гъэцкілэнхэмкэ байгъэ, ау къызэрыкуюгъэх. Гүшүлээм пае, «Хэт сидэущтэу орэд къылора?», «Мы лыхыжыр сыйд тхыгъэм къыхэхыгъа?», хырыххъэхэр, гүшүлэжъхэр.

Анахь чэфыгъо къахэзильхъэгъэ зэнэкъокуу «Сэ сыхэта?» зыфиорэр аш. Къэмэгүшүшэхэу, іеклэ къагъэльягъозэ псэушхъэ горэм зыкыншыжыныр яшшэрилтигъ. Зэлуклэгъур мэкъэшхо къахэлкүү, гушор къябекүү, чэфэу рееклюгъ.

Нэмэйкі іофтхъабзэхэу тыхъэзүүхъэрэ чыопсым, экологиим, гъогурыклоным афэгъэхыгъэхэм еджэкло губзыгъэхэр ахэлэжъэнхэ амал ялагъ.

Гавердовскэ тхыльеджаплэм илофышэхэу Наталья Алексеевар Тамара Ковалевамэр кілэцыклюхэм языгъэпсэфыгъо уахтэ шуягъэ къыхъэу агъеклонымкэ альэклэ къэнагаагъ. Ашкілэшүшур, «ныбджэгъушур» аш.

ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр тхыльеджаплэм зыщытирахыгъэх.

Хыкум приставхэм къаты

Автомобилыр Іахыгъ

Мыекъопэ районым ит поселкэу Тульскэм щыпсэурэ хуульфыгъэм чыфэу (кредитэу) тельир зэrimыпшыныжырэм фэшл иавтомобиль Іахыгъ ыкли аш ашэнэу унашьо щил.

— Сбербанкым къылхыгъэ чыфэр зэrimыпшыныжырэм къыхъэхэу, ильэсэу тызхэтим ишылэ мазэ ыпшээкэ зигуул хъульфыгъэм ыльэнхыкъоки іоф къызэуахыгъ. Мы уахтэхэм ехуулэу аш зэклигъэхэхъын фэягъэр сомэ мини 160-м ехуу. 2017-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 16-м къыщегъэжъагъэу хуульфыгъэм ишшэрилхъэр ымыгъэцаклохэм фэжъагъ, банкым зы соми ритыжыгъэп. Аш къыкілэлъикло чыфэр зытэльдим имашинэ ыгъэфедэн фимытэу хыкум пристав-гъэцаклохэм унашьо ѿшыгъ, — ело хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу.

и Гъэзорышланлэу Адыгэ Республиком щылэм ипресс-къулыкъу.

Блэкыгъэ тхамафэм Мыеекъопэ район отдельн ихыкум пристав-гъэцакло чыфэр зэлүүгъэцкагъэр ыдэхэгъэр зэлгэгъагъ. Зэдэгүшүэгъум къызээрэнхэфагъэмкэ, хуульфыгъэм тель чыфэр къытшыныжынэу зигъэхъазырэп. Иофым изэхэфын хэбзэгъэцүүгъэм диштэу къызэрэмкыуалэрэм къыхъэхэу, хыкум приставир чыфэр зытэльдим ыкли зымтыжхээрэм ямашинэхэр ыузыщирэ транспортим (эвакуаторим) къеджагъыкъи ар ыащыгъ.

— Хуульфыгъэм тель чыфэр къызимыпшыныжыкъэ, иавтомо-

биль ашэшт ыкли аш кілэкыре ахъщэр банкым фызэкальяжыщ, — къыщыхагъэшыгъ хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу республикемкэ и Гъэзорышланлэ.

Бырыр шуягъэмфэним пае чыфэр шуятельир шуупшыныжын зэрэфаер хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и приложениеу мобильнэ зэпхынгъэм фэгъэхыгъэм ясайт шууихъан, чыфэр шуупшыныжын шуульэкыщ. Мы приложениеу сотовэ телефоным е планшет компүтерим захажуулжэцакло, чыфэр шуятельир эм, ар зыфэдизир, нэмэйкі къэбархэр къышыуялэхъаштых. Электроннэ системэхэу «QiWI», «ROBOKASSA», «WebMoney» зыфиохэрэм амалэу къатыхэрэр къызфэжъугъэфедэхээз, шуучыгъэхэр шуупшыныжых. Аш фэдэ шыклюхэм ахъщэр ижкугъэхъагъэ хъумэ, шууихъатэ къызэрэзэтэнэрэм даклоу, ахъщэр зэрэшүүтгъэр къэзыуушхъатырэ документир хыкум приставым ежъугъэльэгъурэп, чыфэр зэрэшүүтэмылъижыр компүтерим къыгъэлэгъошт.

Сакъыныгъэ Къызхэжъугъаф

Амьгъэунэфыгъэ телефон номерхэр бзэджашэхэм къызфагъэфедэзэ, цыфым имыльку арест зэрэтыральхъагъэр зэрэтихэгъэ «смс-р» Адыгэ Республиком щыпсэухэрэм афагъэхыхэу къыхъэкы. Къэбарэу къафатхырэм аббревиатурэу «ФССП» зыфиорэр арят. Арышь, зымышээрэ цыфыр аш хигъэуконо ыльэкыщ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэзорышланлэу Адыгэим щылэм шуущегъэгъуазэ: шуумыльку арест зэрэтыральхъагъэм, шуисчет ахъщэр зэрэрахыгъэм афагъэхыгъэ «смс» къушуулыгъэмэ, нэужым узэрэзеклон фее къэбар аш итхагъэмэ, сакъынгъэ къызхэжъугъаф. Къышууфэхъагъэм ыорэр зыжууялэхъаф, гумэкыгъо шуухэфэн, шууикарточкэ иль ахъщэр раҳын альэкыщ. Хыкум приставхэм ялошшэн мы къэбарыр зыкли епхыгъэп.

Хыкум приставхэм шууальэнхыкъоки іоф къызэуахыгъэу ѿштмэ, шуузыпсэурэ чыпэл илтэгъигъэу, Гъэзорышланлэ иотделхэм зафэжъугъэзэн, шуущыкыгъэ къэбарыр зэжкугъэшлэн амал шууи. Аш пае интернет-сайтэу <http://www.R01.fssprus.ru> зыфиорэм шууихъан шуульэкыщ.

Джащ фэдэу мобильнэ пкыгъэхэм афытегъэпсихъэгъэ приложениеу «ФССП-м» е сервисэу «Банк данных исполнительных производств» зыфиорэм яамалхэри къызфэжъугъэфедэнхэ амал шууи.

Цыфым чыфэр тельимкэ системэм къэбар игъеклотыгъэ къышууитышт: чыфэр зытэльдим ыцэ-ыльэкыуацэ, документым иномер, чыфэр зыфэдизир, іофир зэхээзыфырэ хыкум приставхэм ячыпэ отдел зыдэштыр, хыкум пристав-гъэцакло ицэ, ыльэкыуац.

Арышь, мыш фэдэ «смс» къызышыуулыкъоки шуумышхъахэу къэбарыр шуууплэкъу, хыкум приставхэм зафэжъугъаз. Армырмэ, бзэджашэхэм шуагъэдэлэн альэкыщ.

Лэжъэним ыпсыхъэгъэ цыф халэл

Бэшлагъэп Улапекэ Күфэнэ Батырбый ищагу зыщижъотыгъэр. Мэфэкл дахэу хагъеунэфыкыгь ыныбжь ильэс 80 зэрэхъурэр.

Зеклокэ-псэукэ тэрэзыр ышэу щытыгъэти, иквали цыфыгъэшхом, адигэгъэ дахэм афищэн ылъэкыгъ. Клалэри тэрэзыр ышэу щытыгъэти, иквали цыфыгъэшхом, адигэгъэ дахэм афищэн ылъэкыгъ. Клалэри дэон лягъом тыригъэуцагъэу щытыти, нэбгыритлум квадхъу-

гъэр бэ. Кацэ зэрлиоцтгъэмкэ, цыфмэ зыкыщиагъанэ хъущтэл, ялэр уйнэн фае, улэжэн, пытахъэ кызыыхъэбгэфэн фае.

Клалэр далоу, янэ ылорэр гурылоу зэрэцтыгъэр кышхапэжыгъэу елтыгъэр Батырбий. Лъехъаным, щылаклэу щылагъэм ялтыгъэу ильэс 15 мыхулагъэу тофшэнир ри- гъэжъаагъ. Колхоз тофгъохэм ашыгъуазэу, еклонлаклэхэр губгъом, бригадэхэм ашызэригъэшэгъахэу механизатор хъуным пае еджакло агъэлкогъагъ. «Механизатор широкого профиля» сэнэххатыр илэу кызыэлжохым, илэжэн риғэхъуугъ, янэ зэригъэсэгтгъагъ, тофшэнир жъэу риғэхъуугъагъ, пчыхъэр хэ- клотэхэе ышэнэн унэми щигъотыгъ, аш кыхэхкэу зызэтгэригъэпсиханы ылъэкыгъ. Колхоз тофхэри дэгъоу зэшүүхэу лажээз Целинам клон фаеу зэхъум, нэбгырэ 30-у районым

щэу, ынэмэ гуштор къаклэши. Юбилиарым кыкыгъэ гъогур псынклагъэу сфаюштэл. Улэжъекло-мэкүм мэшшишлэу, пшэшхиту нахь къеклуулэ уимыгъ зыхъуки, щыненгъэм зыкыгуе гаашэ. Кинэу ыльэгъуэр нэбгырэ зытгүши афэхъуныгъэу кысшлэши.

Ицыкыгъом кыщегъэжъаагъэу янэ Кацэ изакью ылгүн, ылэжын фаеу хуугъагъ.

Зеклокэ-псэукэ тэрэзыр ышэу щытыгъэти, иквали цыфыгъэшхом, адигэгъэ дахэм афищэн ылъэкыгъ. Клалэри дэон лягъом тыригъэуцагъэу щытыти, нэбгыритлум квадхъу-

гъэр бэ. Ашыгъум курсхэм ашеджэштыгъэти, стипендиери кыратыштыгъэ ёкыл лэжъаплэ им процент 33-ри кылыкэжъыгъ.

Ильэсхэр, кілэгъу уахтэр псынкэу клоштыгъ, дээ куулукъум ашэнэу хуугъэп — янэ изакью кызэрэнэштэм фэш.

Батырбий яни, иквали щынэжъхэп, ау цыфмэ «Тхъэм пфэмышын кыптырилхъаштэп» зэралоу, ахэр щынэм фэдэу гукэ анэсээ мэпсэу.

Ахъщэ тэкли зэуагъэкагъэти, машинэ кыщэфынэу зөлом, Батырбий янэ кыриуагъ унэшко дахэ ышымэ нахьшишоу, ежыри лээмэ нахь уасэ илэу агъэтэлъягъынэу, клалери мынкытэжъеу цыфмэ ахэтшүүнэу. «Ильэс горэм а унэ дахэм сэри сычэсэйжынки мэхъуба?» — кыриогъагъ Кацэ. Джи кызинэсигъэм янэ шулъэгъуныгъэу фыриагъэм ишыхъатэу, Батырбий ыгу кызэхахъэ, ынэпсхэр кышуваклохээ кьео: «Сыда зы ильэс горэм нахь кызкимыогъагъэр, нахьбыало ылгыагъэм, посунки хууныгъэба?» Ау Кацэ инасып кыхыгъ иквали ихъяр хэллээнэу. 1963-рэ ильэсийн тигүнэгүү чилэу Бжээдэгъухаблэ щыщ Джанхьтомэ яшьашаа Сарэ псэогъу фэхъуугъ. Клэлаклэхэр нэуласэ зыщизэфхэхъяа къалэу Мыеккуал, Сарэ секретарь-министрэхэе хүумэ шлоигъоу еджакло къеклогъагъ, Батырбий еджэнэу ары имурадыгъэр. Узраацхъун нэбгыритлуми бэ апильгъ, зэпэсигъэхэу псэогъу зэфхэхъяа щытыгъэх.

Зэрэлжээ

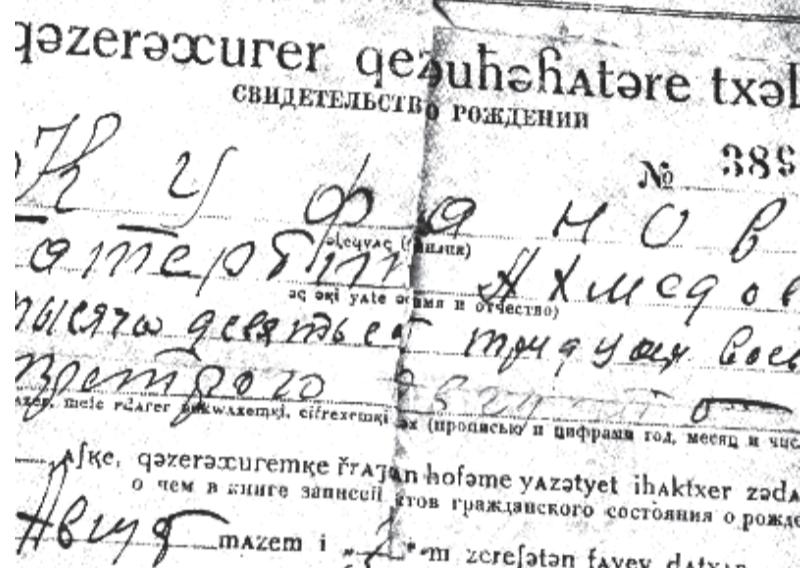
хабзэу, унагъом зиубгъунэу фежъагъ, зэшхъэгъусэхэм пшэшшэжъыерэ шъэожъыерэ къафэхъуу.

Батырбий ежь кыдэмыхъу- гъэр исабаймэ апигъохыгъ, дэгъоу ригъеджагъэх. Иппашъеу Ларисэ республикэ си- мэджэштэм иофыш, иквали

ут. Къорэльф пхорэльфэу плы ил, ахэм къальфыжыгъэхэр блы мэхъух. Тхъэм егъэбааюх, цыфышхъэм нахь лъаплэ щылэп.

Батырбий яни, ишхъэгъуси, иквали щынэжъхэп, ау цыфмэ «Тхъэм пфэмышын кыптырилхъаштэп» зэралоу, ахэр щынэм фэдэу гукэ анэсээ мэпсэу.

Чылэм нэшхъэнигъо кыдэхъухъэмэ, фэльэкыщынкэ адэлэпилэ. Чылэдэсхэр Батырбий дэгъоу ашэ, цыф шыпкъеу, зеклокэ тэрэз хэльэу, зы

Мурат Еленовскэ колхозым ифермэ ипащэу тоф щишшэштыгъэ. Клэлэ лъэгъупхъэу, клэлэ шлагъо хуугъэ Мурат тофшэн кыкыткызызэ, машинэ зэутэхэм хифи, идунаи ыхъожыгъ, Тхъэм джэнэт кырет. Мурат клалэрэ шашшээрэу кыкыткызызэ, Рузанэрэ Анзоррэ, Батырбий ылсээ ахэтгэшъеу, ахэм къальфыжыгъэхэм апильгъ, зыгорэм зэрэшгэгъушукыщхэмкэ зэблэжъырэл. Мурат ишхъэгъу- сагъеу унэм кынинэгъ Светэ (Дыдаклэм яхьу) ишь дахэу кытегушыи. Тофшэнир ары Батырбий зэмийзэшьэрэ — мэлхэр, чэтхэр, хатэр инэпльэгъу риғэкхэрэл, зышхъасыж зыфалорэ ышшэрэл, Анзор апшээрэ гъесэнэгъиту ил, джырэ мафэхэм МФЦ-м ишшхъэтэту Тэхъутэмькье районым тоф щешэ. Рузанэ — врач-лоба- рантэу республикэ симэджэштэм

мыхъун дамылъэгъуу, лэжъекло цыфэу, иунағьокэ щынэхъиплэ зэрэштэхэм ишыхъатах.

Машинэ-трактор бригадэу аш тоф зышишагъэм пшэрихъаклоу ытгыгъэ сигүнэгъу Гүнэшэ Зое кьео, Батырбий цыф рэхъатэу, тофшэнкэхъу, гукэгъу хэльэу зэрэштэгъэр.

Батырбий игъунэтуу шүузабэр мэпсэуфэ ихатэренеу фижъо- ѿтгыгъ.

Колхозым итхаметагъэхъу Бите Хыусен, Бэгъэдэр Айдамыр, Лъецэрыкъо Къасымэ, Дохумэ Денис, Къумпил Къэралбий, Джэбатыр Рэшыдэ, Хынэго Алэджыкъо ыкыл нэ- мынкхэм тоф адишагъ, зеклэми якгүй, уасэ кыифашыгъэ.

Батырбий ильэс 46-рэ лэжъагъэ. Аш фэдизым тоф зешэм кылэжъыгъэу къэралыгъом медальхэр, щытхуу тхыльхэр кыифигъэшшошагъэху илэх.

ПШЫКЭНЭ Май.

МВД-м къеты Уплъэктунхэр зэхащагъэх

Ильэсикэ еджэгъоу къэблагъэрэм гъесэнэгъэм иучреждениехэу республикэм итхэр зэрэфхэхъазырхэр уплъэктунхэр хабзэ хуугъэ.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ советын илэхэхээ хэлэхэлтэй, зэгээсэхэу къутырэу Гавердовскэм игүүрт еджаклэу N 18-м мы мафэхэм щынэгъэх. Учреждениер ыншгъом и 1-м зэрэфхэхъазырхэр зэрэгээлэгъэгъ. Хэбзэхъумэхээ еджаклээ спортзал, ублэпэ классхэм якабинетхэр ауялхээгъэх.

Мынгъын хэлэхэлтэй, хэбзэхъумэхээ къулыкъухэмрэ 'шэнэгъэмрэ гъесэнэгъэмрэ' Министрствэм щызэхэшгээ. Общественэ

Былымышъэмий, щэми ахагъахъо

Теүцожь районым былымхъунымкээ зигугъу пшынэу итыр Лылэпэ Ибрахимэ зэхищэгъэ, Кушьу Рэмэзанэ зипэцэ фирмэу «Синдика-Агром» ифермэу күтүрэу Городскоим дэтыр ары. Ильэс пчагъэ хүргэу мы фермэй иколлектив иштхүү аригъяозэ, хэхъоныгъэшүхэр ышыхээзэ мэлажьэ.

Сиосым изэхэльхъан зэрэфежьагъэхэр зытешшэм, бэмышишэй мыш тыхигъагь. Тльэгүүтээ мэ 1ашур зыхильэсцыкыре сиосыр зэхалхъяэльхэу тракторитумэ зэблэктихээ зэраубэжырээр. Фермэл ишацшүү Гёнэжыкъо Аслынбай нэужым зыгудгыаки гүшүйэгүү кызфэдгэхэхүүг.

Сиолосым иззэхэльхэн зэрэглүүгээр имызакьоу, тыфэягь зэдгээшлэнэу кымафэу къаклорэм зызэрэфагъэхазырырэр, былымышхъэм зэрэхагъахъорэр, гъэцым икъэхынжынкіэ гъэхъагъэу ялэхэр.

Ильэс къэс тIЭкIу-тIЭкIу

— 2007-рэ ильэсүм фермэм пащэ сзызифашын бүлүм пашьэ тетигьеэр 174-рэ, — elo Аслынбай. — Одыхэү, Ыгээхийнхэй. Непэ тыгырь бывалмышихээ 455-рэ. Аш щыщэу чэмхэр 155-рэ. А пчагъяэм хэтэп ильэс къэс Төүцжье, Красногвардейскэ ыкын Шытхэлэ районхэм тиофышэхэу ашылажьэхэрэм арагъяшхыщт лым плугаэхъянэу шкіхэхүжье 70 — 80 фэдизэу тыгырь.

— Тілекі-Тілектоу былымышъхъем хәтегъахъо, — испалъэ къыхегъэцы Аспъянбый. — Аще нахъыбы тшынышъущт. Былым йуси тыщыкіәштәп, къакъырхәри тиәх. Тәнә зэтегъәпсыхъағъәхәр ла-хъом хәтых. Тыкъызызетезыла-жәрәр чәмыщхәр зәрәтимыгъо-тыхәрәр ары. Тикъутырәу Город-ским дәсхәр Краснодар йоғышә маклох. Тиколлектив инәп — тызәрәхъурәр нәбгырә 20, чә-мыщхәр нәбгыри 7 (4-р күтырым къыдәкілі, 3-р Шытхъәлә районымкә Рязанскәм къите-шых).

Тичэмыш пэрхэнэ ягуу
къесшын. Тэ дэй тиэп, ау
къаҳэшүү зищүтхүү сюмэ сшо-
игъохэр Любовь Ковалевамэрэ
Надежда Анальевамэрэ. Ахэм
ячэмхэри, якъакырыхэр анах
къабзэх, чэш-зымафэм чэм
пэлхүү щэу къыкыахырэм гурты-
мыкэ фермэм къышахыржы-
гээм килограмм зытцүүкэ на-
хыб. Хүчүүхэх чаных Нэргүү-

рэ пэпчь чэм 45 – 50-м нэсэү ыыгъ.

Къахыжырэм къыщагъэкІэ- щтэп

— 2017-рэ ильэсүм чэм пэпчь щэ килограмм 2800-рэ къыкілэтхыгь, — икъеютэнхэр лъегъекуатэх тигущылэгь. — Тигухэлхэм къыдалъытэ а пчагъяэр килограмм минищым тэлкү нэмьшэми къедъяхьнэн.

Тиуагъэ гъэцкэлжыгъэ зэрхьжүүтшым сиофтш-егъухэр зээклэх хяалэлэү фэлажъэх. Аш иштуагъэкэ тызхэт ильэсэым имээзих чэм пэпчье щэ килограмм 1450-рэ кырыкэлхыхаа.

Аш нахыбы къэтхъыжын тльэкынэу щытыгъ. Зиягъэ

Гъэ зэрэхъущтыр
къидзэгъуаеп.

БЫЛЫМ- ЫГЬХЭРИ ХҮУПХЬЭХ

— Щэр бэу къэхъыжыгъэним ахэр агуэр апсэрэ етыгъэу хъалэлэу фэлажьэх. Чэмыйшхэми альэк! къагъанэрэп шъхье, былымхэр зыгъашхэхэрэм бэ ялтытыгъэр, — тиупчэхэм джэуапхэр къаритыжыизэ къытфуяатэ фермэм ипащэ. — Тичэмахъохэр нэб-гырищ мэхъух. Яунэгъю тоф фэдэу фермэм щэлажьэх. Чэ-

дэгъоу агъэхъух, псы рагъашъох,
япшъэрыйлхэр агъэцак!эх.

— Мэзищым нэс зыныбжы шкIэ цыккүү 150-рэ тиl. Ахэм афэгъэзагъэр Наталья Дрош ары. Мэзищым къехъуѓэхэр зэрхъухэрэ 250-рэ. Ахэм афэгъэзэгъэ Къэзэнэ Русланин итугъу къесшы сшлонгъу. Ахэм афэдэ клацхэм юф адэпшэнэры псыникэ, тхъагьо. Ибылымхэм ренэү ахэт, ящиկагъэр арельэ гъоты, яонтэгъугъэ чэц-зыма- фэм грамм 400-м нэсэү ахегъа- хьо.

Джыри зы кілә хъупхъэ, Наурзэкъо Руслан, ыңға къеселеш шыңғыу. Аш узыч! Эхъеэгъезя 5-рә къакъырәү чәм лъфэнхэр зыч! Етим ушылкыларъ. Руслан ебзыр къакъырхәм ач! Езыштырә механизмәм, чәмхәр зәращы-хәрә агрегатхәм йоғ аргъаш! Имәззә дәжынапкы сомә мин 40-м

къытэкыгъэр гъэтхэ мээз зыщыплэу щэр бэу къызщатынэу щытыгъэм къызэрэтфемыщхыгъэр, непэ къызнэсигъэмиз заралгушхор ары

Арэү щитми, тыгу күодыгъэп. Мы лъэхъаным чэц-зымафэм гъэш тоннрэ килограмм 200 – 300-рэ фермэм кыыштэхъяжы. Чэм пептч чэц-зымафэм килограмми 7 — 8-м нэс къеты. Тичемхэри бжыхъэ мазэхэм кызээльтылфэштых. Тэри чэмхэм ягъэшхэнкэ тызшикайэрэ щылэп. Арышь, къэнэжьыгъе мэзихым чэм пептч джыри ѩэ килограмм 1600-рэ горэ къыкэтхма тиуагъа гъенэжкэхъы-

зыу-чээзыу зым чэмхэр егъэхъух. Адырэ нэбгыритлур фермэм къытенэх. Ахэм мэфэреным уци тыйси ялэп. Чэмэу дафыгъэхэм къагъэзэжымэ ашхиштыр ахъаджы — комбикормэу агъэхъазырырэм хэлтиых натрыфи, коци, пынджи, мэкухи, нэмүкхэри. Жоми къафэтэшэ. А клаалэхэм анах къахэзгээшымэ сшлонгъор Къэзэнэ Адам, хуупхъэ дэд, емылжжыми гультэшхо и. Тызыфаер зэкіэ затторэри, зыгъэцаклэрэри джары. Клэлаклэ, тегъэрэзэ, юфшлэклошху. Адырэ игъуситлур чаных, Адам ящысэтехыпшэ юфааша чэмхэр игъом дафых

НыбжыкІэхэм дырагъэштагъ

Урысые Йофтхъабзэу «Культура на дорогах» зыфи Йорэр макIo. Аиц дырагъаштээ, Урысыем и Къэралыгъо быракъ и Мафэ төфэу автоинспекторхэм Мыекъуапэ иныбжысыкIэхэр акIыгъухэу урамхэм арыкIуагъэх.

Къэралыгъо тамыгъэ шъхьаIэхэу Урысыем иIэхэр къыткIэхъухъэрэ ныбжы-
кIэхэм къафалотагъэх ыкIи гъогум Ѣынэгъончъеу зэрэшьизеклонхэ фаер агу
къагъэкlyжыгъ.

Гъюгорыкъоным хэлэжьэрэ пстэуми лытэнэгъэ зэфашыжьэу, шохи имылэе шапхъэхэр загъяцак!эхэлэгъэ гъюгор щинэгъончъэшт, ац ельтыгъ цыфым ишыгэ-ныгъи. Джаш фэдэу нэфынэр къэзитырэ пкыыгъохэр охтэ шункыим къизфа-гъэфедэнхэу зэрэштыр ныбжык!эхэм аралыгъ.

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

ИжъыкIэ къищегъэжъагъэу ашIэ

Джыдэдэм пхъэшхъэ-мышхъэ пстэуми ягъу. ТхъэмкIэ шыкур, тэтишольыркIэ тызыщикирэ ахэм ахэтэп, сид фэдэри тиI. Непэ зигугуу къэтши тшлонгъор ижъыкIэ къищегъэжъагъэу народнэ медицинэм ыгъэфедэу, адыгэхэм ящагухэм адагъэ-тIысхъэрэ чыигхэм алэ рагъэшьыщтыгъэхэм ашыщэу къужъыр ары. Адыгэхэм а чыиг лъэпкыр зэрагъэльапIэнтыгъэм ишыхъат черкес садыжхъэу тарихъым къихэнагъэхэм къужъым чыпIэу ашибуытыщтыгъэр, непи тимэзхэм ахэм ашыщ чыгъжхэм узэрашыIукIэрэр.

Шуагъэу хэлъхэм ашыщхэр

Народнэ медицинэм хэшыкI фызилэхэм къужъым цыфым ипсауньгъэкI федэу къыхырэр бэшагъэу агъэунэфыгъэу къало. Медицинэ шIэнтигъеми ар къишуихъатызэ къихегъэши цыфым чэц-зымафэм IақIахъан фэе аскорбиновэ кислотам ипроценти 10, клетчаткам ипроцент 16 зы къужъым хэлъэу. Мы пхъэшхъэ-мышхъэр бай витаминхэу С-мкIэ ыкIи РР-мкIэ, железэмкIэ, дубильнэ веществовохэмкIэ. Анахъэу ахэр нахыбэу къизыхагъотагъэр мэз къужъир ары.

ИжъыкIэ къищегъэжъагъэу зэрагъэ-унэфыгъэмкIэ, лыпцэу кочIе IофшIеням е нэмийкIим агъэулэгъэхэм, пшыгъэхэм, зэкIекъудыяягъэ хуугъэхэм узыр атырахуу къужъир заупз запыхырэм. Джаш фэд, нэтуу-кIэтын зэхэйтэй тэрээзэу IофшIенимкIи къужъым ишIуагъэ къэкко.

Къужъир гъэжкуагъэр пшхынкIе дэгээрэу народа медицинэм пскэнным уелэзэнным фэш. Ар зыхажжукIыгъэ псым температурэр регъехы, джащ фэдэу зэнтхь крупэр зыхажжукIыгъээр аш игъусэмэ, ныбечъэ узымкIэ Iэзэгъушу мэхъу.

ШъУФЭСАКЬ, щынагъо! Къужъыр зышуушхырэм ыуж псы цынэм уешю ыкIи гъомылэххэ онтэгъу, лы пшхыхэ хүүштэп.

ГунекIэу къужъир пшхы хуухэштэп. Къоkeyлэ гүшүлэхжыр зышынумыгъэгъупш: «**Пчэдыхъым мышырсэр — гумкIэ розэ къэгъагь. Пчэдыхъым къужъир — гумкIэ щэнгаут.**»

ІэзэкIэ амалэу

иIэхэр

Анемиер («Шъокоуз» зыфаIорэр)

АНЕМИЕР

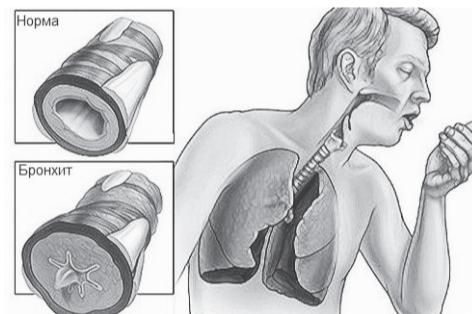

ШАПХЪЭР

Цыфым лъыр makIеу кIэтэу загъеунэфыкIэ (малокровиер), мафэ къэс щеджэгъуашхэм (десерт папкIеу) къужъир инитуу ышхымэ дэгъу. Къужъым ыкIишьо тепхынышь, пшытгэшт ыкIи аш шью щайджемышхышхытту хэпкIенышь, зэхэбгъэкIухьашт. Гемоглобинир аш къиэтыштэу эо народнэ медицинэм.

Жэлэетагъэр (бронхитыр)

Къужъыпс стэчаным хэпкIешт хъакуу-жыр (шиповникир) зыхажжукIыгъэ псыу шьоуущыгъу зыхэлтым (сирапыр) щыщ десертнэ джэмышхышхъэм из ыкIи стэчаныкко зырызэу мафэм щэгъого-гъо уешъозэ пшыщт.

Аллергиер

Къужъир гъэгъуагъэр, жъгъеу упкIэтэгъэ

грамм 100-м псы литрэ кIэпкIенышь, сыхьатныкIорэ къэбгъэжъошт. Сыхьатитурэ ар щыбгъэтынышь, псыпсым е щыбзэ нэдым къэбгъэкIышт. Мафэм стэчаныкко зырызэу щэгъого-гъо уешъошт.

Зэнтхь крупэр грамми 100-м е джащ фэдиз геркулесым псы литрэрэ ныкIорэ

кIэпкIенышь, такъикъ 20-рэ къэбгъэжъошт, сыхьати 2-рэ етлани щыбгъэтыт, нэужым зэтебгъэчжыкIышт. Мыщ ыпэрэ рецептным къужъыпсир зэрэбгъэхазырын фаеу къищиттигъэм тетэу джыри пшынышь (къужъыпсирэ зэнтхьир зыхажжукIыгъэмрэ) зэхэпкIэжыщтыгъэ.

Стэчан зырызэу мафэм тIогього-гъо аш уешъомэ, аллергиер «зэкIеклоштэу» эо народнэ медицинэм.

Джащ фэдэу мыш фэдэе псыр Iэзэгъушоу Ѣшт ныбачъэмкIи.

Шъоелыр (экземэр)

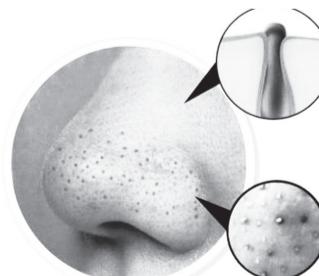
Къужъым ыкIишьо тепхынышь, кIэхэри ипхынхэшь, зэхэпщитгэшт шьабэ

охъуфе ыкIи ар атеплхъээзэ пшыщт узыре чыпIэхэм.

Нэгушъомки дэгъу

Къужъыпсир нэгушъом иIэ гъонэ цыкIуэр («поры» зыфалохэрэр) нахь зэфещэх. Аш имызакью, сид фэдэрэ нэгушъу нахь зээши, нахь шьабэ ешы.

Къужъыпсир нэгушъом щыпфэу такъикъ 20-м зытэлтырэм ыуж псы чыынтаагъэкIэ тептхакIыкIыжьиэзэ пшыимэ, аш зызбликхъушт, нахь дахэ, зээши хуущт.

**НэгIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЖАКИЭМЫКЬО Аминэт.**

Нарэхэр

Врачам икабинет къыцIэхъэгэе бзыль-фыгъэм рею:

— Уиуз кIодыжьыщти пианинэм къемыгъэлжы зыхъукIэ.

Бзыльфыгъэр зычIекIыжым медсестрар врачам еупчы:

— Сыда мыш иуэрэ пианинэмрэ зэрэзэпхыгъэхэр?

— Мыр сашхъагъырэ этажым тес.

— Доктор, сашхъэ егъэзыхыгъэу сзыгууцукIэ, лыр сашхъэ эо. Слыакъохэм сакытеуцожьем, лыр ахэм къячжэхъирэ.

— Лыакъохэм чыпIэ нэкI ялэп.

Щэджэгъуашхэ зышыгъэе стоматологыр къекложьышь, иассистент еупчы:

— Садэж зыгорэ къеклуагъа?

— Ары, хуульфыгъэ горэ чIес кабинетим.

— Адэ сид пае Iэмэ-псымэхэр умыгъэхъазырхэрэ?

— СычIемыхъашьоу згъэхъазырхай?! ыкIоцIкIэ пчъэр къыригъэтыгъэу чIес.

— Рабинович ишъуз къыгъоу стоматологым дэжэ къеклуагъ.

— Доктор, цэ горэ Iучыгъэн фае, ау уахтэу сиэр мэкIэ дэд, синахогым сэгүжъо. Арышъ, укол умышIеу псынкIэу Iуч.

— Уилыгъэ сэгъэшIагъо. Тара цэу Iусчиштыр?

— Сара, моу къегъэлъэгъу пцэу узырэр.

